

Nærdøds-drama fra Teater Katapult 4/3: **ANNA, WALK WITH ME**

Nærdødsoplevelser forandrer for altid de fleste mennesker, der oplever dem. Mange vender tilbage til livet uden frygt for døden og med en overvældende følelse af altings sammenhæng. Det første danske, videnskabelige studie af fænomenet er netop nu på vej ... og det samme er Teater Katapults forestilling med en nærdødsoplevelse som omdrejningspunkt: ANNA, WALK WITH ME ...

Har du tænkt på, hvad der sker, når vi dør? Det spørgsmål stiller Teater Katapults kommende egenproducerede teaterforestilling, **ANNA, WALK WITH ME, der har urpremiere 4. marts.**

Nej, vil man typisk svare på spørgsmålet, fordi døden er et emne, der ligger mange fjernt at tale med andre om, og som ingen jo i sagens natur har oplevet ... eller hvad? ANNA, WALK WITH ME tager – med udgangspunkt i mennesker, der har haft nærdødsoplevelser – et skridt direkte ind i døden, sætter spotlys på den og åbner den op for at gøre den lige så levende for publikum, som de mennesker, der har oplevet nærdøden!

I ANNA, WALK WITH ME forandres retsmedicineren Annas (skuespiller Anne Ur Konoy) liv drastisk efter et dramatisk trafikuheld. Hendes liv passerer revy i netop det splitsekund, hvor uheldet er på sit højeste. Og mens lægerne kæmper for hendes liv på operationsbordet, kommer publikum med hende på en rejse ind i døden. Eller er det nærdøden?

Dystert teater? Overhovedet ikke, siger teaterchef Torben Dahl, der sammen med musikeren Julie Ben Semmane har udviklet forestillingens koncept:

- Vi er gået efter at skabe en lys forestilling med masser af humor – men også en meget nærværende forestilling, hvor man som publikum forhåbentlig kommer til at tænke på, hvordan man selv agerer i livet. Vi har studeret nærdødsfænomenet og været i direkte kontakt med mennesker, der har oplevet det. Det mest interessante for mig er tre ting, som en stor del af dem med nærdødsoplevelser beretter ret enslydende om: 1) De er ikke længere bange for at dø, 2) Oplevelsen ændrer deres liv og måde at leve på drastisk og 3) De føler, at alt er forbundet. Det sidste efterlader dem – sådan beskriver mange det – med et langt større ansvar overfor sig selv og overfor andre og verden. DET er enormt interessant at dramatisere.

Teater Katapults ANNA, WALK WITH ME skabes i co-produktion med [Nordisk Teaterlaboratorium – Odin Teatret](#).

Forskning og teater kaster lys over nærdød

Teater Katapults nærdøds-drama kommer på et tidspunkt, hvor også det allerførste danske forskningsprojektet om nærdødsoplevelser nogensinde planlægges. På Forskningsenheden for almen praksis på Syddansk Universitet skal cand.med. Tobias Kvist Stripp sammen med læge og professor Jens Søndergaard og professor theol.dr. Niels Christian Hvidt nu undersøge sociale og åndelige konsekvenser af at vende tilbage til livet efter en oplevelse af nærkontakt med døden. Til [Dagens Medicins podcast](#), Stetoskopet, siger Tobias Kvist Stripp i et interview om den kommende forskning:

- Nærdødsoplevelser er beskrevet i litteraturen, nærmest lige så lang tid, som man har haft litteratur. Fra Platons dialoger til de egyptiske dødeskrifter, og i Biblen finder man også referencer. Så det er et oldgammelt fænomen med den samme oplevelse på tværs af kulturer i hele verden. Men vores materialistiske sundhedssyn er bygget op på, at vi er vores krop, og at vores bevidsthed er limiteret til vores hjerne. Så i sagens natur bliver mennesker med nærdødsoplevelser ikke mødt særligt meget i det sundhedsvæsen, vi har i dag, fordi vi ikke kerer os så meget om de her eksistentielle og åndelige spørgsmål. Den åndelige omsorg er ligesom blevet uddelt til først og fremmest hospitalspræster og til dels sygeplejersker.

Katapults teaterchef Torben Dahl siger om det at tage det nærdøds-emne op på teaterscenen, som den danske videnskabelige forskning altså også først nu begynder at se på:

- Vi er et teater, der ikke har berøringsangst overfor nogen form temaer. Danmark har, siges det, muligvis en af de mest dødsfrygtige befolkninger. Måske fordi vi har institutionaliseret døden så meget? Du ser for eksempel også, at der er problemer med at få nok til at melde sig som organdonorer. Mange melder sig måske ikke, fordi man så skal forholde sig til egen død? Når vi taler

om døden her i Danmark er det ofte sort, mørkt, tragisk og sorgforbundet. Mennesker med nærdødsoplevelser fortæller noget helt andet! Det er netop vigtigt for Teater Katapult at lave en forestilling, der beskriver det at dø på en helt anden måde, end vi er vant til.

Syngeskåle, dukker, natur og elektronik

Konceptet for ANNA, WALK WITH ME er udviklet mellem Torben Dahl og musiker Julie Ben Semmane, ud fra en idé hun kom med helt tilbage i 2015. Julie Ben Semmane smiler, når hun fortæller om forestillingen:

- ANNA, WALK WITH ME handler ikke om sygdom og død, men om livet – livet inden og livet efter en nærdødsoplevelse; "hvad sker der" ... og måske; "hvorfor sker det". I hvert fald "hvad sker der"! Mange, der har oplevet nærdøden, vil gerne dele den livsforandrende oplevelse og den glæde, de har oplevet. Men at komme tilbage at fortælle dem, der står en nær, at "du skal ikke være bange" eller " du dør ikke; der sker noget helt andet" eller "bare giv slip og lev dit liv" ... det er svært for mange.

Forestillingen blander mange kunstneriske elementer. Om den musikalske del siger Julie Ben Semmane:

- Lyduniverset bliver sammensat af mange dele, genrer og udtryk. Vi kommer til at have tibetanske syngeskåle og forskellige klanginstrumenter. Vi kommer også til at have indianske trommer. Kraftfuld sang og meget blid sang. Jeg kommer til at stå for at lave det live på scenen, og så har vi en elektronisk musiker, AYO, der laver elektronisk musik inspireret af naturen. Vi vil gerne vil blande blidheden eller mildheden med kontrasten, det kraftfulde.

Torben Dahl siger om forestillingens mange ingredienser:

- De tibetanske syngeskåle er med i forestillingen, fordi vi prøver at genskabe, hvordan det lyder, når man er på vej ind i døden. Vi har talt med mennesker, der har haft nærdødsoplevelser – mennesker, der har været døde – og fået at vide, hvilke toner der er i døden. Plotstrukturen i ANNA, WALK WITH ME, ser vi som et uendelighedstegn. På den ene side af tegnet er livet. På den anden side er det, der foregår i døden ... og i midten er både fødsels- og dødsøjeblikket. Julies sang og specielle instrumenter, som eksempelvis syngeskåle er et andet vigtigt element. Vi har valgt dukker og en dukkefører, Rolf Søborg, til at vise noget af det, der foregår i nærdøden og fantasierne om den, fordi det giver nogle helt andre muligheder for at vise det, vi kun kan forestille os. Endelig har vi to dramatikere på, som har skrevet om det på hver sin side af uendelighedstegnet. Julie Petrine Glargaard om livet, som vi kender det. Britiske Nina Berry om det, der foregår i døden og de nærdødsberetninger, vi har fået fortalt op til skriveprocessen ... og så har de i fællesskab skrevet om det i midten; øjeblikket hvor livet og døden krydser spor. Vi kan selvfølgelig aldrig vise præcist, hvordan det er, men kun komme tæt på noget af det – og det gør vi så.

Den naturlige død

Forestillingen ANNA, WALK WITH ME's instruktør, Petra Berg, ser det også som en interessant og vigtig opgave at forsøge at videregive et billede af, hvad det er, nærdødsoplevelserne kan give os som mennesker i en moderne verden:

- Videnskaben ser mest på liv som noget målbart og kontrollerbart – det, der ligger ved siden af, har vi manglet sprog for siden oplysningstiden. Der mangler simpelthen svar, så det er ikke mærkeligt, at det interesserer folk mere og mere. Vores moderne brug af verden og naturen har også gjort, at de tanker og billeder af, hvordan vi hører sammen som mennesker, og hvordan mennesket hører sammen med naturen, verden, de fungerer ikke på samme måde længere. Angst for døden har også noget at gøre med splittelsen mellem natur og mennesker.

Teaterchef Torben Dahl uddyber:

- Vi har overordnet set fjernet os fra naturen – vi er ikke længere i pagt med den. Vi har fjernet os fra den normale livscyklus, hvor ældre boede i familien til de døde. Vi har travlt og skal alt muligt andet. Vi parkerer vores børn, vi parkerer vores ældre. De tætte forhold ryger. Jo mere velstillede og materialistiske vi bliver, jo mere fjerner vi os fra ... virkeligheden. Tag for eksempel klimakrisen; vi kan ikke tage os sammen til at handle på naturens kæmpe nødråb. Der bliver ikke rigtig gjort noget; vi kan ikke forholde os til det. Jeg ser som Petra det med at distancere sig fra naturen som en del af det, at vi ikke kan forholde os til døden. Hvis man er naturmenneske, der kender naturens cyklusser og lever i pagt med den, så er det nemmere at se mennesker som natur også.

Hvorfor?

Julie Ben Semmane leverer som slutreplik sin opfordring til at tage på Teater Katapult at se forestillingen:

- Man skal tage ind at se ANNA, WALK WITH ME, hvis man har lyst til at blive rusket blidt. At blive ført hen mod noget, som vi ikke taler så meget om - hvis man har lyst til at prøve at få det lyst op. At få opløst en lille dødsfrygt. Der er virkelig arbejdet med at blande udtryksformerne; skuespil, dukker, anderledes musik og naturinspirerede lyde. Det bliver meget sanseligt. Man skal tage ind at se ANNA, WALK WITH ME, hvis man har lyst til at blive sanseligt inspireret, siger hun og suppleres af Torben Dahl:

- Man skal også tage ind at se ANNA, WALK WITH ME, hvis man er bange for døden - men nysgerrig efter at vide mere.

MERE i vedhæftede interview med Torben Dahl, og i ANNA, WALK WITH ME-interviews på Katapults [Youtube-kanal](#)

INTERVIEW- OG REPORTAGEMULIGEHDER FRA PRØVEFORLØB: Kontakt nedenstående

Egenproduktion af Teater Katapult i co-produktion med Nordisk Teaterlaboratorium - Odin Teatret: ANNA, WALK WITH ME // Tid & Sted: 4.-18. marts, hverdage kl. 19.30. Lørdage kl. 16.30 på Teater Katapult, Godsbanen & på Odin Teatret i Holstebro 20 + 21. marts // **Varighed:** Ca. 75 min. // **Idé:** Julie Ben Semmane // **Koncept:** Julie Ben Semmane & Torben Dahl // **Manuskript:** Julie Petrine Glargaard & Nina Berry (UK) // **Skuespillere:** Anna Ur Konoy // **Performere:** Julie Ben Semmane (sang/musik), Rolf Søborg Hansen (dukke) // **Iscenesættelse:** Petra Berg // **Scenografi og dukker:** Rolf Søborg Hansen // **Komponist og lyd-designer:** AYO & Julie Ben Semmane // **Lysdesign:** Kasper Daugberg // **Dramaturg:** Lise Sofie Houe // **Foto:** Gísli Dúa Hjörleifsson // **Oversættelse:** Elias Blicher // **Støttet af:** Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Scenekunst og Aarhus Kommunes Kulturudviklingspulje // **Mere info:** www.katapult.dk og ved kontakt med nedenstående

De bedste hilsner

Teater Katapult // Jakob D. A. Nicolaisen, PR og kommunikation // jakob@katapult.dk // 4049 0499 eller 8620 2699